



Poznań, 8 października 2020 r.

Pan
dr Michał Kurtyka
Minister Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Dotyczy:

Opinia branżowa KGOiR w pracach nad projektem nowelizacji ustawy o odpadach (druk UD33).

Szanowny Panie Ministrze,

Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu – Krajowy Klaster Kluczowy zrzeszający kilkadziesiąt przedsiębiorstw sektora gospodarowania odpadami, a także kluczowych dla branży jednostek nauki polskiej, w tym szczególnie działających w zakresie badań i rozwoju oraz branżowych interesariuszy, w tym organizacji odzysku sektora oponiarskiego oraz Polski Związek Przemysłu Oponiarskiego działający w imieniu producentów i importerów opon, wspierają również sektor w zakresie rekomendacji eksperckich, w tym w zakresie propozycji regulacyjnych.

Oczekiwanym efektem proponowanej regulacji połączeniem Bazy Danych o Odpadach z Jednolitym Plikiem Kontrolnym – (w związku z wdrożeniem nowych możliwości analizy danych pochodzących z baz administracyjnych) - miałyby być zmniejszenie wymiaru szarej strefy w obrocie odpadami, i co za tym idzie - zwiększenie wpływów do budżetu państwa. Regulacja miałyby zmierzać do zintegrowania danych dotyczących masy i rodzaju odpadów, posiadacza i terminów dostaw, (przekazania odpadów) - z danymi podatkowymi. Krajowa Administracja Skarbowa oraz Inspekcja Ochrony Środowiska miałyby otrzymać dodatkowe, narzędzie do weryfikacji prawdziwości przekazywanych danych.

Proponowana regulacja, choć w „pierwszym przybliżeniu” wydaje się być celowa i zgodna z założonymi celami – to należy ją poddać analizie w aspektach:

1. zgodności z założonym celem, innymi słowy, czy nowa regulacja i zastosowane rozwiązane rzeczywiście może spowodować dalsze ograniczenie „szarej strefy” w gospodarce odpadami;
2. aspekcie funkcjonalnym jako dodatkowy obowiązek i nadmierne obciążenie regulacyjne;
3. aspekcie terminu wprowadzenia nowej regulacji:

Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu

Krajowy Klaster Kluczowy

ul. 1 Maja 191, 25-646 Kielce

adres korespondencyjny: ul. Stanisława Staszica 15a, 60-526 Poznań

mobile. +48 536 921 091, e-mail: biuro@klasterodpadowy.com



Odnosząc się do poszczególnych aspektów proponowanej regulacji, należy wskazać na:

Ad. 1.

W procesie gospodarowanie odpadami występuje wiele podmiotów oraz wiele kontekstów w jakich te podmioty występują. Procesy te według ustawy o odpadach to:

Zbieranie odpadów, wśród którego to procesu rozróżniamy: odbiór bezpośrednio u źródła, w miejscu powstawania odpadów z gospodarstw domowych lub od innego wytwórcy odpadów, (przedsiębiorstwo, instytucja, dystrybutor,); a także zbieranie jako proces odbioru realizowany przez przetwarzającego, (RIPOK, Zakład Przetwarzania Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego; Zakład Przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów, Stacja demontażu pojazdów, „Strzępiarka” Zakład przetwarzania opon, zakład produkcji paliwa alternatywnego, biogazownie - wykonujący proces zbiórki odpadów za pośrednictwem zbierającego;

Przetwarzanie odpadów realizowane przez wyżej wymienione podmioty procesy odzysku nie stanowiące wymienionych w ustawie o odpadach - procesów recyklingu;

Recykling odpadów: realizowane przez tzw. „recyklerów” – realizujący procesy odzysku, (w tym recyklingu, tj. R1 do R9).

Unieszkodliwianie w tym składowanie odpadów – realizowane przez podmioty posiadające odpowiednie zezwolenia obejmujące procesy składowania, termicznego unieszkodliwiania oraz inne prawnie dopuszczone metody unieszkodliwiania odpadów;

Wyżej wymienione funkcje w procesie gospodarowania odpadami, zważywszy na zarówno stan ustawodawstwa, historyczny rozwój branży, uwarunkowania ekonomiczne, uwarunkowania struktury powstawania odpadów, w tym względy struktury ludnościowej – realizowane są w sposób skorelowany przez różne podmioty; jak np. jeden podmiot może wykonywać w procesie gospodarowania odpadami zarówno zbieranie, przetwarzanie, być recyklerem, czy prowadzić również procesy unieszkodliwiania, w stosunku do różnorodności poklasyfikowanych według rodzajów i kodów odpadowych odpadów; (sklasyfikowanych według pochodzenia). Ten sam podmiot również z reguły jest wytwórcą odpadów w jakiejś grupie klasyfikacyjnej.

Z ról wykonywanych w systemie gospodarowania odpadami oraz zakresu decyzji administracyjnych oraz warunków środowiskowych – rozliczenia finansowe dotyczące „obrotu odpadami mogą mieć różny wymiar, często zmienny: w czasie, rodzaju, kodzie odpadu, źródła pochodzenia, struktury, poziomu czystości frakcji, rodzaju zastosowanego procesu, koniunktury gospodarczej, odległości przemieszania odpadu do następnego procesu, poziomu konkurencji rynkowej – wymiar.

Mogą to być rozliczenia (zbiór niewyczerpujący):

Kosztowe:

1. Opłata za odbiór odpadów u źródła;
2. Opłata za odbiór odpadów do odzysku w tym recyklingu (np. cementownia);
3. Opłata za unieszkodliwienie odpadów nie nadających się do odzysku;

Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu

Krajowy Klaster Kluczowy

ul. 1 Maja 191, 25-646 Kielce

adres korespondencyjny: ul. Stanisława Staszica 15a, 60-526 Poznań

mobile. +48 536 921 091, e-mail: biuro@klasterodpadowy.com



Przychodowe:

1. Sprzedaż odpadów do zakładu przetwarzania; recyklingu; (wartościowe frakcje, takie jak złom, pet)
2. Sprzedaż frakcji palnych do cementowni;
3. Sprzedaż produktów po procesie recyklingu, (po zrealizowaniu procedury zmiany statusu odpadów);

Jednocześnie w określonych okresach czasowych, zależnych od wielu zmiennych – odpad, co w jakimś okresie mógł stanowić źródło przychodu, w innym okresie i warunkach rynkowych – staje się źródłem kosztów (np. odpady frakcji papierowej, popularnie zwanych makulaturą; - w jednym okresie RIPOKI otrzymywały wynagrodzenie od papierni jak za „surowiec”, by w innym okresie płacić za odbiór odpadu przez papiernię).

Reasumując nawet wystarczająco przygotowanemu analitykowi, często nawet ekspertowi czy akredytowanemu przez Polskie Centrum Akredytacji specjalście systemu zarządzania środowiskowego – niezwykle trudno uchwycić złożoność i zmienność procesów i ról podmiotów w zakresie gospodarowania odpadami i dokonać prawidłowej oceny właściwego odniesienia dokumentu „sprzedaży” czy „kosztu” do konkretnej operacji „przekazania odpadów, które dokumentuje „Karta przekazania odpadów” a w sytuacji, kiedy mamy do czynienia z podmiotem, który generuje w ciągu roku kilkadziesiąt tysięcy KPO czy KPOK a faktury odnoszą się do mas zbiorczych – to próba „powiązania” BDO z JPK spowoduje jedynie wiele zamieszania i powodów do wyjaśniania – przesuwając w sposób absolutny akcenty z faktycznej prawidłowej, zgodniej z przepisami gospodarki odpadami na przeregulowaną sprawozdawczość i kontrolę. Gdyby zaś generować fakturę do każdej KPO, to będziemy mieli do czynienia ze zwielokrotnieniem ilości dokumentów sprzedażowych w systemie księgowym.

Należy również mieć na uwadze, iż system rejestracji operacji obejmuje tylko część gospodarki odpadami (jest wiele istotnych wyłączeń zgodnie z art. 45 ustawy o odpadach, które obejmują istotne masy odpadów) - powodując, iż systemy w aktualnym stanie regulacyjnym nie mają możliwości bilansowania i porównywalności mas i rodzajów odpadów zarówno w ramach całego BDO jak i w szczególności z JPK.

Według opinii Klustra Gospodarki Odpadowej i Recyklingu ewidencjonowanie w BDO numerów faktur wywoła jedynie wiele zamieszania i dodatkowych obowiązków dla podmiotów gospodarujących odpadami w zgodzie z prawem. Nie spowoduje natomiast uszczerbku „szarej strefie”, gdyż ona działa z reguły poza BDO.

Ad. 2.

W aktualnej sytuacji gospodarczej, w tym światowego zagrożenia funkcjonowania całych branż, miejsc pracy, wypłacalności i płynności przedsiębiorstw, wprowadzanie kolejnych obowiązków o charakterze regulacyjnym, należy ocenić niezwykle negatywnie. Zważywszy na znaczące utrudnienia w funkcjonowaniu przedsiębiorców, ewentualne wieloaspektowe straty regulatora ewidentnie przewyższają ewentualne i niezwykle niepewne przyszłe „zyski”, które płyną z jakże niepewnych szacunków;

Ad. 3.

System elektronicznej ewidencji gospodarowania odpadami „BDO” wprowadzony został z dniem 1 stycznia 2020 r. Zważywszy na artykułowanych przez wiele środowisk, (nie tylko płynących z branży gospodarowania odpadami) – Regulator zdecydował o przesunięciu stosowania części Bazy najpierw do dnia 30 czerwca 2020 r. a po kolejnej nowelizacji przepisów do końca bieżącego roku.

Obiektywnie według wielu ekspertów należy ocenić to „odroczenie stosowania” jako niezbędne nie tylko ze względu, iż przedsiębiorcy nie byli wystarczająco przygotowani do stosowania rozwiązań bazy w wielu

Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu

Krajowy Klaster Kluczowy

ul. 1 Maja 191, 25-646 Kielce

adres korespondencyjny: ul. Stanisława Staszica 15a, 60-526 Poznań

mobile. +48 536 921 091, e-mail: biuro@klasterodpadowy.com



aspektach, ale również konstrukcja wewnętrzna samej bazy wymaga pewnych poprawek oraz uwzględnienia przepisów incydentalnych oraz szczególnych. Aktualny stan prac nad bazą nie pozwala również na realizację istotnych funkcji bazy założonych w przepisach ustawy o odpadach. W tym w szczególności nie umożliwia realizacji funkcji sprawozdawczych, dla których realizacji niezbędny jest czas. W każdej nowej operacji, również w tej, a może szczególnie tej – niezbędny jest czas na testowanie w konkretnym działaniu i czas na wprowadzenie korekt oraz poprawek, które bez winy kogokolwiek – istnieją prawie zawsze, a w tak skomplikowanej materii, gdzie mamy do czynienia z próbą objęcia elektroniczną kontrolą i bazą danych przepisów zawartych w ponad 150 aktach prawnych należy zakładać okresy przejściowe.

Podsumowując, wprowadzanie dodatkowych funkcjonalności powiązania z JPK – z technicznego punktu jest możliwe, lecz na bieżącym etapie wdrażania rozwiązań BDO, niezależnie od słuszności celu czy innych możliwych aspektów, wydaje się nieuzasadnione.

Deklarujemy gotowość do współpracy w ramach dalszych etapów konsultacji projektów nowych aktów prawnych.

Z poważaniem,

Katarzyna Błachowicz



Klaster Gospodarki Odpadowej
i Recyklingu

Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu

Krajowy Klaster Kluczowy

ul. 1 Maja 191, 25-646 Kielce

adres korespondencyjny: ul. Stanisława Staszica 15a, 60-526 Poznań

mobile. +48 536 921 091, e-mail: biuro@klasterodpadowy.com